

Finansdepartementet,
fi.remissvar@regeringakansliet.se
(kopia till
sara.rostamian@regeringskansliet.se)

Betänkandet Ds. 2022:5 En effektivare upphandlingstillsyn (dnr Fi2022/00967)

Statens servicecenter har gått igenom promemorian utifrån de perspektiv som myndigheten har att beakta. Statens servicecenter vill framföra följande och har i övrigt inga synpunkter på förslagen i promemorian.

I **avsnitt 4.6.1** föreslår utredningen att Konkurrensverket ska kunna förelägga myndigheter som saknar riktlinjer för direktupphandling att anta sådana och förena förelägganden med vite. Statens servicecenter avstyrker förslaget då myndigheten bedömer att sådan befogenhet kan vara svårtillämpad i realiteten. Det bedöms inte heller bidra till effektivitet i tillsynen då LOU inte uppställer några kvalitativa krav på vad en riktlinje ska innehålla och då riktlinjerna inte är rättsligt bindande för myndigheterna.

I **avsnitt 4.6.2** och **4.6.3** föreslår utredningen att tillsynsmyndighetens befogenhet att utfärda förelägganden för att upphandlande myndigheter ska lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna över en kopia av handlingen ska kunna riktas även till leverantörer samt att sådana förelägganden ska kunna förenas med vite.

Statens servicecenter tillstyrker utredningens förslag. Såvitt avser leverantörer i form av privata aktörer noterar dock Statens

servicecenter att den föreslagna befogenheten kan komma att medföra att helt privata subjekt, som inte i sig utgör föremålet för tillsynen, blir tvungna att lämna upplysningar och handlingar till Konkurrensverket. Handlingar som ges in kan förutses innehålla information som uppfattas som känsliga av leverantören.

De handlingar som ges in till Konkurrensverket blir allmänna handlingar. I eventuella utlämnandeärenden avseende handlingar som verket under ett tillsynsärende begärt in kommer handlingarna i de flesta fall sannolikt att bedömas enligt 30 kap. 1 § Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Såvitt avser uppgift om enskilda affärs- och driftsförhållanden råder enligt denna bestämmelse (första stycket punkt 1) presumtion för offentlighet. Statens servicecenter anser att det bör övervägas om det istället ska införas en presumtion för sekretess för de uppgifter och handlingar som ges in. Ett tydligare skydd för uppgifter om affärs- och driftsförhållanden skulle kunna minska risken för att förelägganden överklagas av privata subjekt och därmed öka effektiviteten i tillsynsarbetet.

SSC delar inte promemorians slutsats i den här delen, att förslagets konsekvenser är begränsade till de ekonomiska effekter som kan uppkomma för leverantörer som inte efterkommer ett föreläggande. Lagstiftaren måste räkna med att en leverantör som får ett föreläggande från Konkurrensverket kommer att noga behöva överväga innebörden av föreläggandet och dess konsekvenser i förhållande till företagshemligheter och andra uppgifter om leverantörens verksamhet. Det är inte osannolikt att en del leverantörer kommer att anse sig behöva juridiskt stöd i dessa överväganden samt för att hantera eventuella överklaganden av såväl föreläggandet i sig som utdömda viten.

Utöver dessa synpunkter bedömer Statens servicecenter att förelägganden gentemot leverantörer kan komma att kräva svåra överväganden gällande innebörden av passivitetsrätten i artikel 6 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna (rätten att inte belasta sig själv), även i ljuset av den

praxis från EU-domstolen som promemorian redogör för. Det kan inte uteslutas att det parallellt med ett tillsynsärende finns eller uppkommer misstanke om att brottsliga gärningar har begåtts. Att i sådan situation inhämta uppgifter eller dokument från en enskild genom vitesföreläggande skulle kunna innebära en konflikt med rätten att inte belasta sig själv, vilket måste övervägas i det enskilda fallet.

I detta ärende har generaldirektör Åsa Lindh beslutat efter föredragning av verksjurist Jenny Sverker. I den slutliga handläggningen har också rättschef Gustaf Johnssén deltagit.

Åsa Lindh

Jenny Sverker